

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านมีความสำคัญเพราะเป็นการเปิดประตูค้นหาความรู้ทางวิชาการสาขาต่าง ๆ ไต่รวกเร็ว ทันเหตุการณ์ และสามารถไขประโยชน์ของ ข้อเขียนมาเป็นประโยชน์แก่ตน (สุจินต์ พนาบุชิตกุล 2528 : 4) ปัจจุบันมีการค้นพบทฤษฎีความรู้ใหม่ ๆ ให้เรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด บ้านเป็นแห่งแรกที่ปลูกฝังความสนใจในการอ่านแก่เด็กก่อนวัยเรียน การเรียนการสอนใน โรงเรียนทำให้เด็ก ๆ รู้จักค้นคว้าหาความรู้ทั้งแท้นประถมศึกษา เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น การอ่านช่วยให้เกิดความสุขสนาน สร้างจินตนาการ ขยายขอบเขตชีวิต ส่วนวัยผู้ใหญ่การอ่านก็เป็นปัจจัย สำคัญต่อการพัฒนาสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของประเทศ

การอ่านเป็นทักษะในการรับรู้ของภาษา ทุกคนมีวัตถุประสงค์ในการอ่านต่างกันไป เช่น อ่านเพื่อฆ่าเวลา อ่านเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่ อ่านเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ สนองความพอใจ ส่วนตัวเพื่อนำประโยชน์ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ขยายความรู้ในแนววิชาชีพ ส่งเสริมความ สนใจทางวิชาการ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงตนเอง ตลอดจนเพื่อเป็นพลเมืองดี ผลที่ได้จากการอ่าน มีหลายประการ เช่น การนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปแก้ปัญหา เสริมสร้างประสบการณ์ และ รสนิยมที่ดี รวมทั้งเป็นการพักผ่อนช่วยคลายความตึงเครียด การอ่านจึงมีประโยชน์ต่อคนทุกเพศ ทุกวัย ได้ปรับปรุงชีวิตของคนให้สดใสสมบูรณ์ (สุคิมฯ สัจจามันท์ 2525 : 8-15) การอ่าน จึงเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ การอ่านช่วยลบลอคราไม่รู้หนังสือได้ ประเทศไทยมีความ เคลื่อนไหวของการอ่านค่านการรณรงค์เพื่อการเรียนรู้หนังสือในชนบท รณรงค์การอ่านของ กรมการ การอ่านไม่ใช่เรื่องที่จะให้ประโยชน์และสำคัญเฉพาะแก่บุคคล หากเป็นเรื่องของ สังคมทุกระดับไปจนถึงระดับโลก

ผู้ทรงซึ่ง เป็นบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่กระทำคามผิด ได้รับการลงโทษจำคุกถูกควบคุมใน เรือนจำ หรือสถานที่ควบคุม ถูกจำกัดสิทธิ เสรีภาพ และความเป็นอิสระ องค์การสหประชาชาติ ได้ประกาศหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 ให้ประเทศ

ในเครือสมาคมสหประชาชาติยินยอมรับรู้ถึงการใช้หลักมนุษยธรรมแห่งปัญญาสากลว่าควยสิทธิมนุษยชน ข้อ 5 ที่ว่า "บุคคลใดจะถูกทรมาน ทารุณกรรม หรือได้รับการปฏิบัติหรือถูกลงโทษในลักษณะไร้มนุษยธรรม หรือลดคุณค่าศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์มิได้" (ประเสริฐ เมฆฉวี 2523 : 78) ทั้งนี้ ผู้ทองซึ่งควรมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพอย่างเต็มที่และควรได้รับการส่งเสริมการอ่านเท่าเทียมคนอื่น

สถานที่ที่จะช่วยสนับสนุนการอ่านของผู้ทองซึ่ง คือ หองสมุด บริการหองสมุดมีส่วนสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาสติปัญญาและจิตใจอันจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้ทองซึ่งกลับตัวเป็นพลเมืองดีหลังจากการปลดปล่อยและกลับมาอยู่ในสังคมภายนอกทัตตสถานได้อย่างภาคภูมิใจ หองสมุดได้รับการเชื่อถือว่ามีส่วนช่วยลคปัญหาเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย ผู้ทองซึ่งส่วนใหญ่ในอาแคนซัส ประทับใจและสนใจกิจกรรมหองสมุด นายอำเภอ และผู้บริหารการทัตตสถานในเมือง Jackson มลรัฐโอเรกอนและเมือง Robeson County มลรัฐคาโรไลนาเหนือ รายงานว่าการทอสู การทำร้ายร่างกาย และการกอดกวนความสงบสุขในหมูผู้ทองซึ่ง มีจำนวนลคน้อยลงไป ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดให้มีหองสมุดขึ้นในทัตตสถาน (ส.แสงแก้ว, ผู้แปล 2527 : 14) นอกจากนี้การอ่านของผู้ทองซึ่งมีส่วนสนับสนุนการศึกษา และการฝึกอาชีพหนังสือจึงนับได้ว่ามีส่วนส่งเสริมการเรียนรู้และการรู้หนังสือ หองสมุดจึงมีความสำคัญในการช่วยสนับสนุนการศึกษาของผู้ทองซึ่ง (Rubin 1983 : 263)

กรมราชทัตต กระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาคาล และคำสั่งลงโทษของผู้มีอำนาจตามกฎหมาย การดำเนินงานมีทั้งแก่ประหารชีวิตจำคุกกักขัง และกักกันตามชั้นตอน และวิธีการซึ่งกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2478 พระราชบัญญัติราชทัตต พ.ศ. 2475 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2506 และพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 (กรมราชทัตต 2527 : 1)

กรมราชทัตตได้ส่งเสริมการศึกษา เนคานการศึกษาวิสามัญในรูปการศึกษาผู้ใหญ่ ตามหลักสูตรการศึกษาของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยจำแนกการศึกษาออกเป็น 4 ระดับคือ ระดับ 1 สอนให้อ่านออกเขียนได้ หรือเทียบเท่าประถมศึกษาปีที่ 2

ระดับ 2 เทียบเท่าประถมศึกษาปีที่ 4 ระดับ 3 เทียบเท่าประถมศึกษาปีที่ 7 ระดับ 4 เทียบเท่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 และในปี พ.ศ. 2527 กรมราชทัณฑ์ เปิดให้มีการสอนวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ และจัดส่งผู้ต้องขังเข้าสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรของกระทรวงศึกษาธิการ (กรมราชทัณฑ์ 2527 : 10-11) ในการกำหนดนโยบายให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้ต้องขัง นอกจากการจัดการศึกษาการสอนแล้ว กรมราชทัณฑ์ยังได้ดำเนินการขอตั้งงบประมาณ ค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ จัดซื้อแบบเรียน อุปกรณ์การศึกษาผู้ต้องขังและหนังสือบำรุงห้องสมุด เรือนจำและทัณฑสถานในค้ำห้องสมุด กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการจัดตั้งห้องสมุดขึ้นใน เรือนจำและทัณฑสถาน เพื่อให้ผู้ต้องขังใช้เป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้ทางวิชาสามัญวิชาชีพ ศิลปกรรมจรรยา และศาสนา (ประเสริฐ เมฆมณี 2526 : 37-38) ซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติของผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติในหัวข้อการศึกษาและการพักผ่อนหย่อนใจ ที่กล่าวว่าควรมีข้อกำหนดให้ผู้ต้องขังทุกคนได้ศึกษาต่อเท่าที่ เขาสามารถจะรับการศึกษาได้ ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออก และผู้เยาว์วัยต้องถูกบังคับให้ เรียนและทางกรมราชทัณฑ์ต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ ตลอดจนการศึกษาของผู้ต้องขังพึงปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาของชาติ เพื่อว่าเมื่อพ้นโทษแล้วจะศึกษาต่อได้สะดวก (กรมราชทัณฑ์ 2524 : 65) เรือนจำทุกแห่งพึงมีห้องสมุดที่เทียบพร้อมทั้งหนังสือบันเทิง เริงรมย์ และสารคดี คำราเรียนสำหรับผู้ต้องขังทุกประเภท และส่งเสริมให้ผู้ใช้ห้องสมุดเต็มที่ (กรมราชทัณฑ์ 2524 : 31)

ตามระเบียบราชทัณฑ์ ฉบับที่ 2/2499 ข้อ 1 กำหนดให้ทุกเรือนจำและทัณฑสถานจัดให้มีคู่มือหนังสือและสถานที่อ่านหนังสือสำหรับผู้ต้องขังได้อ่านหนังสือ (กองพัฒนาพฤตินิสัย, กรมราชทัณฑ์ 2526, สำนักระเบียบราชทัณฑ์) ใน พ.ศ. 2524 สุพจน์ แก้วชูสกุล ได้ทำการศึกษาดูงานห้องสมุด เรือนจำความคากหวัง ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับห้องสมุด เรือนจำโดยได้ศึกษาห้องสมุดของ เรือนจำและทัณฑสถานในเขตกรุงเทพมหานคร รวม 7 แห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางคลองเปรม เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เรือนจำพิเศษมีนบุรี ทัณฑสถานวัยหนุ่มบางเขน ทัณฑสถานแม่จันทิพิเศษ บางเขน ทัณฑสถานหญิง และ ทัณฑสถานวัยหนุ่มมีนบุรี ในบรรดาห้องสมุดทั้ง 7 แห่งนี้พบว่า ห้องสมุดของทัณฑสถานหญิงมีเนื้อที่มากที่สุด มีหนังสือทั้งหนังสือประเภท เริงรมย์ และสารคดี เช่น ชรรถนศึกษา นวนิยาย นิตยสาร รายปักษ์ รายสัปดาห์และหนังสืออื่น ๆ ที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบราชทัณฑ์ ทัณฑสถานหญิง ได้ส่งเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ไปอบรมบรรณารักษ์ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มีการจัดเก็บหนังสือตามหลักบรรณารักษศาสตร์ และจำนวนหนังสือในห้องสมุดของทัณฑสถานหญิงก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

วิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร
 ในบริเวณเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครซึ่งเรือนจำนี้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2433 เดิมใช้ชื่อว่า
 กองลงโทษ พ.ศ. 2478 เปลี่ยนเป็นเรือนจำกลางคลองเปรม พ.ศ. 2515 เปลี่ยนชื่อเป็น
 เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร (กรมราชทัณฑ์ มปป. : 2) เนื่องจากผู้ทống ซึ่งหญิงมีจำนวน
 เพิ่มมากขึ้น และใน พ.ศ. 2515 กรมราชทัณฑ์มีนโยบายให้วิทยาลัยอาชีวศึกษา เป็นที่รวมผู้ทống ซึ่งหญิง
 ทั่วประเทศที่คดี กักขังและระหว่างอุทธรณ์ฎีกามีหลักการให้สตรีปกครองสตรีด้วยกัน เพราะ
 เชื่อในความสามารถและความเข้าใจในปัญหาของสตรีด้วยกันดีกว่าจึงได้ย้ายผู้ทống ซึ่งหญิงจาก
 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเดิมมายัง เรือนจำชั่วคราวลาดยาว วันที่ 25 มกราคม 2515 และวันที่ 9 มิถุนายน
 ปีเดียวกัน กระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งตั้ง เรือนจำพิเศษดังกล่าวขึ้น เรียกชื่อว่า "วิทยาลัยอาชีวศึกษา
 นครหลวงธนบุรี" ปัจจุบันใช้ชื่อว่า "วิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร" ดำเนินการควบคุมอบรม
 และฝึกวิชาชีพแก่ผู้ทống ซึ่งหญิงซึ่งถูกดำเนินคดีในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (กรมราชทัณฑ์ มปป.)

หอสมุดของวิทยาลัยอาชีวศึกษา เริ่มจัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2515 พร้อมกับการตั้งวิทยาลัยอาชีวศึกษา
 และเริ่มพัฒนาให้ดีขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่และผู้ทống ซึ่งคนควาหาความรู้ ไขเวลาว่าง
 ให้เป็นประโยชน์ คลายความเครียด โดยจัดสถานที่ให้เพียงพอแก่ผู้ใช้บริการ แสงสว่างหนังสือ
 ที่มีคุณค่า จัดเก็บหนังสือให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยวิชาบรรณารักษศาสตร์ และส่งเจ้าหน้าที่
 ไปอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ (กรมราชทัณฑ์ มปป.) ความต้องการของกรมราชทัณฑ์มีนโยบาย
 ส่งเสริมการศึกษาของหอสมุด วิทยาลัยอาชีวศึกษาต้องการพัฒนาหอสมุด ให้ตรงกับความต้องการของ
 ผู้ทống ซึ่ง นอกจากนั้นงานวิจัยเกี่ยวกับผู้ทống ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการศึกษาค้นคว้าในคดีอาญา, อาชญาวิทยา,
 ทัณฑวิทยา ส่วนงานการส่งเสริมการอ่านยังไม่ปรากฏมีเพียงศึกษาสภาพหอสมุด เรือนจำ
 ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับหอสมุด เรือนจำของ
 สุพรรณ แก้วชูสกุล งานวิจัยนี้จะศึกษาความต้องการ ความสนใจในการอ่านและการใช้หอสมุด
 ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยนี้จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหอสมุด
 วิทยาลัยอาชีวศึกษาให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. สำนวจความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดของผู้ทอง ชิงหญิง ในค่านประเภทของสิ่งพิมพ์และสาขาวิชา
2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการอ่าน และการใช้ห้องสมุดของผู้ทอง ชิงหญิง

แนวเหตุผล

ความสนใจในการอ่าน และการใช้บริการห้องสมุดมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของผู้ทอง ชิง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้จะสำวจความสนใจในการอ่านของผู้ทอง ชิงหญิง ในหัตถสถานหญิง กรุงเทพมหานคร ในปี 2529 กลุ่มตัวอย่างใช้เป็นผู้ทอง ชิงหญิงชาวไทยที่มีการศึกษาในระดับมัธยมขึ้นไป จำนวน 384 คน ซึ่งจำแนกตามระดับการศึกษาได้ดังต่อไปนี้ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 178 คน, มัธยมศึกษาตอนปลาย 59 คน, ระดับอาชีวศึกษา 105 คน และระดับมหาวิทยาลัย 42 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษางานวิจัย เอกสาร และสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดของผู้ทอง ชิง
2. สำนวจห้องสมุดหัตถสถานหญิง กรุงเทพมหานคร โดยการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับห้องสมุด
3. หาข้อมูลเบื้องต้นจากผู้ทอง ชิง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเพื่อถามความสนใจในการอ่าน และการใช้ห้องสมุดของผู้ทอง ชิงหญิง
5. ทดสอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้นกับผู้ทอง ชิงที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 20 คน เพื่อนำมาปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์

6. แจกแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปยังผู้ทอง ช้างหญิงจำนวน 364 คน ที่เหลือโดยแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

7. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้วิธีการทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

8. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ทราบสภาพความสนใจในการอ่าน และการใช้ห้องสมุดของผู้ทองช้างในทัศนสถานหญิง ตลอดจนพบปัญหาและอุปสรรคในการอ่านและการใช้ห้องสมุด อันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อทัศนสถานหญิง ในการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดในด้านการจัดหาทรัพยากร การบริการ ให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้ทองช้างหญิง ตลอดจนเป็นแนวทางในการส่งเสริมการอ่านแก่ผู้ทองช้างหญิง

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ทองช้างหญิง หมายถึง หญิงผู้กระทำความผิดที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมราชทัณฑ์ ได้รับการจำขัง ควบคุม และฝึกอาชีพออกทางหากจากผู้ทองช้างชายอย่างเป็นทางการเป็นสัดส่วน

ความสนใจในการอ่าน หมายถึง การอ่านหนังสือที่เป็นแบบเรียนและไม่เป็นแบบเรียน ประเภทของหนังสือที่อ่าน ความถี่ในการอ่าน เป็นการอ่านเพื่อผ่อนคลายความเครียด ช่วยส่งเสริมการศึกษาและการฝึกวิชาชีพของผู้ทองช้าง

การใช้ห้องสมุด หมายถึง การใช้บริการที่ห้องสมุดทัศนสถานจักชั้น ได้แก่ การอ่าน การยืม การคืนสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ที่มีในห้องสมุด ตลอดจนการใช้บริการตอบคำถาม การเข้าร่วมกิจกรรมที่ห้องสมุดจัก โดยผู้ใช้บริการควรปฏิบัติตามระเบียบที่ห้องสมุดวางไว้ด้วย